

Achter de oude schuur.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

„LES petits cadeaux entretiennent l'amitié” (de kleine geschenken onderhouden de vriendschap).

De *Nieuwe Courant* past dit bekende Fransche spreekwoord toe op het zich hoe langer hoe meer verbreidende „cadeau-stelsel,” dat, bij de waardeering die het van de zijde van zeer vele huismoeders te beurt valt, van den anderen kant fel bestreden wordt.

„De Nieuwe Courant” is anti-cadeau, op grond van heel deugdelijke argumenten.

Ik laat dit blad aan het woord als het de vraag stelt: „worden die geschenken thans in den winkel aangeboden uit vriendelijkheid of uit beledigheid, dan wel met een andere bedoeling?”

De vraag stellen is haar beantwoorden. De cadeaux, die men tegenwoordig in winkels van dagelijksche consumptie-artikelen ontvangt, worden niet geschonken omdat men zonder eenige andere bedoeling den koper vriendelijk wil stemmen, maar alleen en uitsluitend om het publiek te trekken en de klanten van hun concurrenten te lokken.

Dergelijke handelwijze bestempelt men met de qualificatie: oneerlijke concurrentie. Het euvel heeft in den laatsten tijd groote afmetingen aangenomen. Wanneer men voor sommige winkels in de volksbuurten staat en men bekijkt de

etalages, dan ziet men vaak, dat die etalages geheel gevuld zijn met z.g. cadeaux en is het soms moeilijk te onderscheiden, wat nu in die winkels eigenlijk te koop is. Men tracht dus het publiek niet te trekken door billijke prijzen of door uitmuntende waar, hetgeen ieders recht is, maar door gewoonlijk nuttelooze dingen welke de oogen van onnadenkende menschen verblinden. Het publiek wordt als een klein kind bedot en bedrogen.

Hier kan niet meer gesproken worden van reëelen handel en wij kunnen het ons begrijpen, dat een groot deel van onzen winkelstand zich met hand en tand tegen die practijken verzet.

Men heeft zich daartegen georganiseerd. Een comité van actie tot bestrijding van verkoop met cadeaux heeft zich gevormd en dat comité heeft met energie de zaak aangepakt. Maar... de strijd, dien het comité heeft gevoerd, is verloren.

Het kwaad schijnt reeds te diep geworteld te zijn. De kanker is reeds te veel ingevreten en met groote teleurstelling heeft het comité moeten verklaren, dat zijn actie is mislukt en dat langs den organisatorischen weg niets is te bereiken.

Wat nu? Over deze vraag zal in een vergadering van belanghebbenden te Utrecht worden beraadslaagd. Stilzitten wenscht men natuurlijk niet, omdat het levensbelang van den gezeten winkel-

stand er mede gemoeid is. Er moet een einde komen aan den ongezonden toestand in het belang van de winkeliers niet alleen, maar ook in dat van het koopend publiek, dat op den duur genoeg krijgt van den rommel der geschenken, en tevens in het belang van de publieke moraliteit, welke door den tegenwoordigen toestand tot een steeds lager peil zal dalen.

Men heeft de oogen gericht naar het buitenland, waar het euvel van den verkoop met cadeaux ook heeft bestaan en waar dezelfde strijd als in ons land heeft gewoed.

En nu is gebleken, dat de eenige manier om het kwaad te onderdrukken is het te rangschikken onder de rubriek: oneerlijke concurrentie, en daarop dus dezelfde wettelijke bepalingen toe te passen, welke gelden voor laatstgenoemde overtreding.

Men heeft bij ons aanvankelijk bezwaar er tegen gehad om op wettelijke maatregelen aan te dringen alvorens een ernstige poging was gedaan om de quaestie langs den weg van het particulier initiatief tot een oplossing te brengen. Maar nu deze poging is mislukt, zijn velen geneigd de hulp van den wetgever in te roepen.

En als men nu verneemt, hoe in Duitschland en in Denemarken met veel succes door de overheid tegen het kwaad is opgetreden, dan begrijpen wij, dat men de verleiding ook hier te lande niet kan weerstaan om, hoe afkeerig ook van het optreden van den wetgever in een zaak, die oogenschijnlijk op particulier terrein moet worden uitgevochten, de machtige hulp van den Staat in te roepen ten einde een misstand uit de wereld te helpen, die materieel en moreel te veroordeelen is."

* * *

Een andere kwestie, die ook nog steeds niet opgelost is, is het dienstbodenvraagstuk, of liever: het probleem van de huishoudelijke hulp.

Nu is het waar, dat men langzamerhand aan het gemis van huishoudelijke hulp gewend is geraakt. Het huishouden werd op alle manieren sterk vereenvoudigd, men richtte zich in op het alles-zelf-doen. Maar er zijn tijden, vooral bij ziekte, dat men hulp niet missen kan. En daarvoor is de „wijkhuishoudster" uitgevonden, waarover in „De Vrouw en haar Huis" E. G. F. Meyboom een interessant artikeltje geeft.

„De belangstelling voor het vak is door de voordrachten over dit onderwerp, uitgaande van de Ned. Ver. van Huisvrouwen, gewekt: de behoefte aan die hulp voor enkele uren of tijden van den dag wordt in breeden kring gevoeld. En allereerst is er gedacht aan haar, die van 't werk hielden, en die er zich aan wilden wijden.

Maar zal dit werk levensvatbaarheid behouden, zal het de ernstige en degelijke vrouw op den duur boeien, dan moet het een vak worden, en voor een vak is opleiding noodig. Ik hoorde laatst de opmerking van een moeder, die „veel voor dit soort werk voelde, en er zeker haar dochter warm voor zou maken, want ze was zoo onhandig en zij kon op deze wijze veel handigheid opdoen"! Ik hoop dat de werkgevende huisvrouw voor zulk een werkneemster gespaard moge blijven! Wie zich voor een taak aanmeldt, moet er bekwaam voor *zijn*, en niet er bekwaam voor *worden*. De commissie tot bestudeering van het dienstbodenvraagstuk dringt er op aan dat de opleiding tot wijkhuishoudster in goede banen worde geleid. Een rondschrijven van het Hoofdbestuur der Ned. Ver. van Huisvrouwen aan alle huishoudscholen van ons land vraagt de medewerking van deze En zoo zal dan binnen kort een nieuwe tak van arbeid in 't leven geroepen zijn.

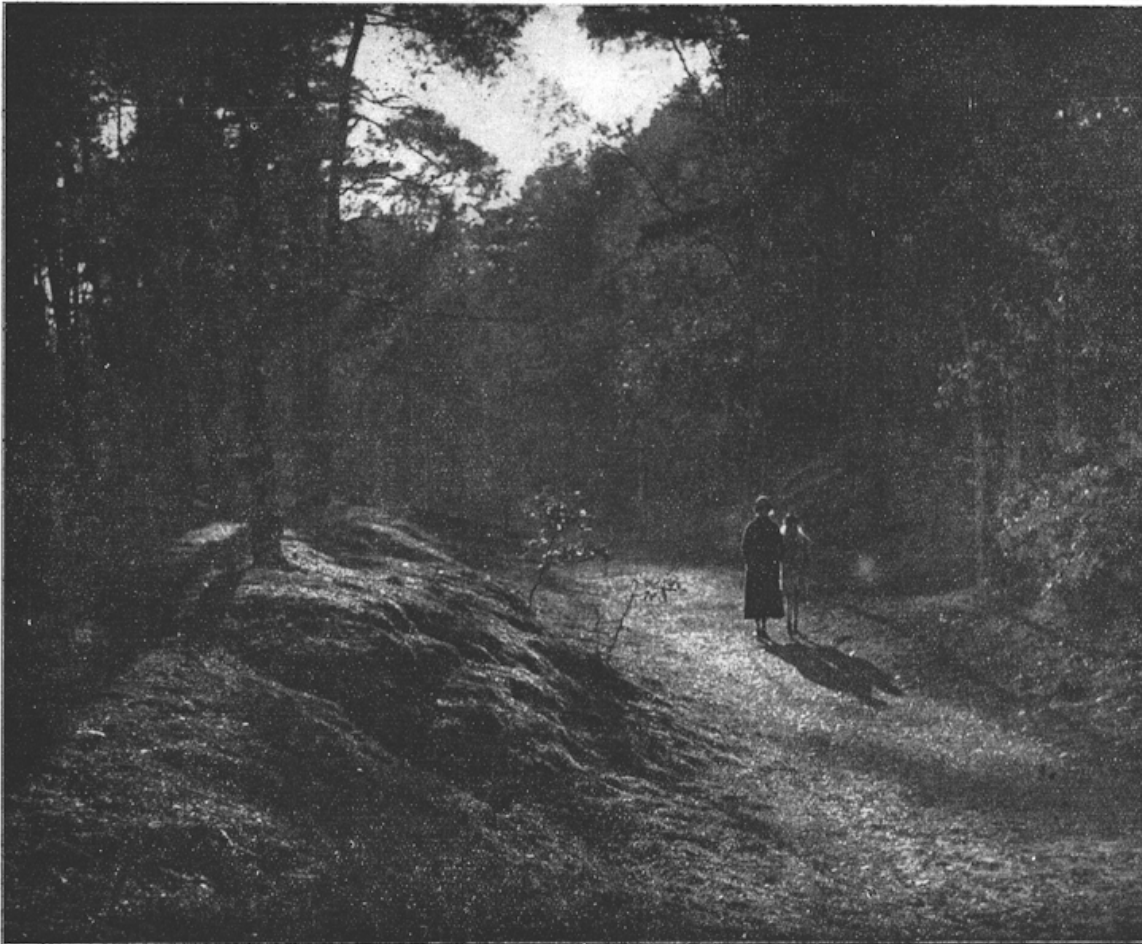
Hoe ik mij die opleiding voorstef? De opgeleiden aan de huishoudscholen zouden zeker de aangewezenen zijn, wanneer: 1° de meesten niet te jong en onervaren waren om geheel zelfstandig op te treden, 2° wanneer niet de ervaring ontbrak, die noodig is om het geleerde eigendom te maken van de juist gediplomeerde, en het aanpassingsvermogen meer te ontwikkelen en soepeler te maken. Blijven dus over, de oud-leerlingen, die levenservaring hebben opgedaan en in de practijk zich zijn blijven oefenen. Voor die allen is thans werk te over.

Maar daarnaast zou ik spoedcursussen willen openen voor oudere leerlingen, die of door aanleg, of door opvoeding in huis, geschikt zijn in korten tijd haar kennis te vermeerderen en het geleerde practisch te verwerken.

Die opleiding zou moeten omvatten de vakken: koken en voedingsleer, huishoudkunde en gezondheidsleer, eenvoudige administratie, kinderverzorging (spelen, uitgaan met kinderen), wasschen, opmaken en strijken van het waschgoed, verstellen, naaien (van oud nieuw maken) en eenige notie van verzorging van zieken in huis. Voor ernstige gevallen wordt natuurlijk de hulp van de wijkverpleegster vereischt.

Uit alle kringen van de maatschappij moeten de leerlingen zich aanmelden en dan denk ik daarbij vooral ook aan de arbeiderskringen, waarin de huismoeder zoo overkropt met werk is, en die ten slotte zoo weinig hulp kan bekomen en bekostigen.

Voor die uitgebreide groep denk ik mij de wijkhuishoudster een uitkomst, en een proef, die ik nam, tijdens mijn directriceschap aan de huishoudschool te Amsterdam, bewees mij, dat ze gewaardeerd wordt, mits de taak met tact en bekwaamheid wordt uitgevoerd.

Baarnsch Bosch.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

De opleiding voor de wijkhuishoudster in het arbeidersgezin denk ik mij als volgt: Dezelfde vakken, maar in beknopter vorm, en daarnaast een oriënteringscursus in maatschappelijk werk, in den geest van dien, welke aan de wijkverpleegsters wordt gegeven door de School voor Maatschappelijk Werk te Amsterdam. De opleiding tot wijkhuishoudster in 't arbeidersgezin behoort m.i. te worden ter hand genomen in samenwerking met de School voor Maatschappelijk Werk, omdat zij, evenals die voor woninginspectrice, tuberculose-bezoekster, e.d. op haar gebied thuis behoort. De vereenigingen van huisverzorging en ziekenzorg, en hoe ze verder heeten mogen, zouden dan door opgeleide krachten aan de behoefte van de aanvragers kunnen voldoen, en deze zullen, naast de huishoudelijke kennis, ook haar nieuwere inzichten omtrent hygiënische verzorging van oud — en vooral jong — in de gezinnen kunnen brengen.

De stad Amsterdam gaf het mooie voorbeeld, en toonde de beteekenis van dit, bij uitstek

sociale, werk in te zien, door aan de twee openbare huishoudscholen met September opleidingscursussen te openen tot wijkhuishoudster en voor min- en onvermogenen de deelname mogelijk te maken door het heffen van zéér lage of geen leergelden.

Mogen de andere gesubsidieerde scholen haar voorbeeld volgen! De bezwaren, die te overwinnen zijn, zijn vele; ik weet het bij ervaring, maar vele zijn in één jaar overwonnen, dit begin van opleiding is hiervan het bewijs. Wat in den aanvang utopie lijkt, blijkt, bij nadere kennismaking, kerngezonde praktijk te kunnen worden.

Mogen zoo ook eens onze overbelaste huismoeders, en vooral die uit de minder- en onbemiddelde klasse, met de groote gezinnen, door onze opgeleide wijkhuishoudsters wat meer rust en levensblijheid krijgen!"

Misschien zullen in de toekomst de wijkhuishoudsters even goed werk doen en zich op hun terrein even onmisbaar weten te maken, als thans de wijkverpleegsters.

DAGBOEK VAN LIEN.

10 November.

Ik ben langzamerhand in 't leven komen staan.
Ik ben er eigenlijk *in* gedrongen.
En 'k heb er 'n eigen plaats gekregen.
Maar 'k *wou*, 'k *wou*, dat 't niet zoo was.
Dat 'k *niet* zoo stevig in 't leven stond.
Want mooier is, om aarzelend op den drempel te staan.

Mooier is, om uit de verte tegen de dingen te lachen.

Ik *wou*, dat de menschen me nog niet 't *leven* ingehaald hadden.

Dat ze me nog 'n poosje aan den kant hadden laten staan.

12 November.

Ik krijg soms heimwee naar 'n ander leven dan 't mijne.

Mijn leven is een kleine kring van plicht en werk en bescheiden genoegen.

En ik ben niet ontevreden met m'n leven, maar daarnaast zie ik de andere mogelijkheid.

Daarnaast zie ik 't leven van kleur en licht en glans, 't vlotte, 't bewegelijke leven.

Ik verlang soms zoo naar de lach, naar de vroolijkheid.

Ik heb soms heimwee, heimwee naar dat andere leven.

17 November.

Er zijn soms van die dagen, waarop je alles van je af zou willen gooien.

Vandaag heb ik zoo'n dag.

Vanmiddag is 't gekomen, toen 'k in m'n werk tegenslag had. 't Kwam niet daardóór, maar naar aanleiding daarvan.

'k Had zóó weg kunnen loopen, ver weg.

Want 'k voel: heel m'n mooie leven gaat onder in zakelijke rompslomp, en wat win ik er mee? Gaat met wat ik doe, de wereld wel iets vooruit? Och kom!

Heel den dag doe 'k allerlei nuttelooze dingen, die van zakelijk standpunt bezien misschien profijtelijk zijn, maar kijk niet verder....

Ja, wát win ik er mee? 'n Stuk leven kun je nooit terugkopen.

Ik kan wel huilen om alles, wat lángs me gaat.

Om iedere dag, die *versnipperd* wordt met al die domme dingen.

Ik hóór niet tusschen die vier muren, en buiten is de wijdte, is 't *leven*.

'Ik hóór niet bij die domme, doode paperassen, bij al die kleine groote-kwesties.

Ik hoor bij de boomen, bij de lucht, bij 't *leven*. Ik hoor overal waar vreugd en verdriet zijn. Overal, alleen niét in deze duffe boel.

Bah, vanavond hàát ik dit *kleine* *leven*, dat me wegtrekt van alles wat ècht is, en dat me niet eens de dróóm laten kan.

24 November.

'k Weet 't zeker.

Als ik een keer de storm hoor opstaan in de boomen, als ik de wilde wind door de lucht weet gaan, dan zal ik dit stille geluk verscheuren.

Als de lucht vol is van 't harde, brullende windgerucht, dan zal ik moèten kiezen voor de verre strijd, voor 't verre geluk.

Dan zal ik gaan, wègvliegen, en niet omzien, niet terugverlangen naar dit stille, doffe leven.

En dan, èindelijk, rècht-op staan, in den strijd. Gelukkig, krachtig, *vrij*.

25 November.

Stil — nu opeens *zie* ik hoe ziek de wereld is en hoe arm ons leven. Hoe afgeleefd en óud de wereld is, en hoe alles moet worden vastgehouden — anders valt heel 't wrakke bouwsel ineen.

De menschen zijn gebònden, aan werk, aan conventie. Zóó gebonden, dat ze bijna geen mèn-schen meer zijn, maar poppen, machines, marionetten.

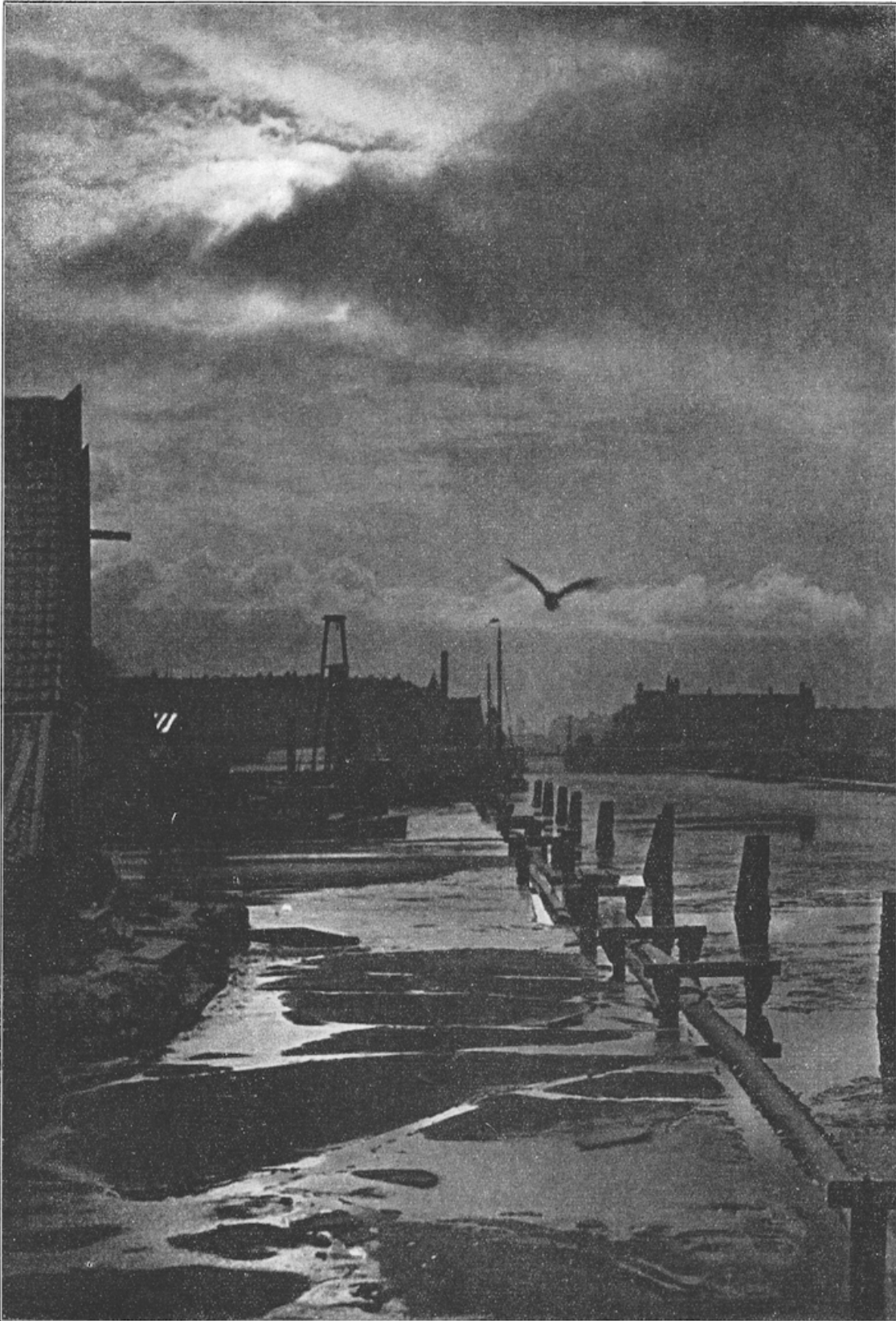
O, als menschen *mènschen* waren.... Dan zou heel de wereld anders zijn. Ze zouden niet meer lángs elkaar heenleven, maar eens stil blijven staan, en een ander binnenlaten door de deur van hun hart.

Dan zou niemand zich terugtrekken binnen zoo'n ijskoude muur van conventie, en valsche schaamte. Dan zou iedereen *leven*.

Zouden er nog menschen zijn?

Echte *menschen*, die gewoon bij een ander binnengaan?

Echte *menschen*, die gewoon voor een ander de deur van hun hart openzetten?

Winterzon.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

KERSTNACHT.

Dit is de nacht, die allen zielen
Des Heeren goedheid op deed gaan.
Het Kind, waarvoor Gods engelen knielen,
Brenkt leven voor de dooden aan,
Een levenskracht, een levenslicht,
Waarvoor de glans der starren zwicht.

De schaduw deinst, de nevels slinken;
De lichtstraal uit den donkren stal,
Dien Bethlêm-Efratha doet blinken,
Zal schitteren eens door 't gansch heelal,
En dringen met zijn hemelgloor
De harten in, de graven door!

Gegroet, gij heerlijkheid des Heeren!
Gij dageraad der zaligheid!
Gij licht, dat eeuwig zult regeeren,
Ook als geen licht meer stralen spreidt!
Al gaan de hemelen voorbij,
De ware Hemelzon zijt Gij!

Intusschen, gij, rijst op daar binnen,
Geloof en liefde, en straalt altoos!
Ik moet vertrouwen en beminnen,
Of deze Zon rijst vruchteloos;
Begeer ik dezen Zonneschijn,
Zoo mag ik niet meer donker zijn!

Gij, Zon der Kerstnacht, Zon der aarde,
O Jezus, gloei in mijn gemoed!
Och, of Uw licht mij openbaarde
Waar ik mijn schreden richten moet,
Hoe ik, gedurig meer dan thans,
Zal wandlen in Uw stralenglans.

J. J. L. TEN KATE.